

3. Фурсенко Т. Ф. О проблеме ориентации подростков на ценности музыкальной культуры / Т. Ф. Фурсенко // Проблемы сучасної педагогічної освіти. – Випуск 2. – Серія: Педагогіка і психологія. – Зб. статей. Ч.2. – К. : Пед. преса, 2000. – С.194-200.

4. Костюк С. Естетичне виховання дошкільника – складова гармонійного розвитку дитини [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.ird.npu.edu.ua/files/kostyk.pdf>

5. Калініна Л. Проблема формування естетичних смаків особистості у сучасних педагогічних дослідженнях / Лариса Калініна // Рідна школа. – 2008. – № 5. – С. 23–25.

6. Сухомлинський В. О. Вибрані педагогічні твори / В. О. Сухомлинський. – [в 5-х т]. – К. : Рад. шк., 1980. –Т. 5.– 639 с.

УДК 373.2.015.31:17.035.3

РУСИН Н.М., ЛЮБЕЖАНІНА Б.
Мукачівський державний університет

ВИХОВАННЯ В НАЦІОНАЛЬНИХ ТРАДИЦІЯХ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У сучасних умовах усвідомлення духовних основ розвитку суспільства актуальною є проблема глибокого і науково-обґрунтованого врахування особливостей регіональної культури в роботі з дітьми.

У змісті окремих розділів дошкільної освіти (ознайомлення з навколишнім, формування уявлень про природу, свята і розваги і ін.) проглядається включення рідної культури і національних традицій.

Тому залучення дитини до загальнолюдських, цивілізованих цінностей починається з пізнання культури перш за все своєї малої Батьківщини. Питання пізнання і присвоєння культури вивчалися Е.А. Баллером, Е.В. Ильєнковою, А.В. Кам'янець, Ю.А. Лукіною, Е.Ю.Соловйовим і ін.

В останні роки зріс інтерес до дидактичного аспекту ознайомлення дітей з спорідненою культурою і національними традиціями.

Увага дослідників також приділена питанням підготовки майбутніх вихователів до народознавчої роботи в дошкільних установах, до роботи по засвоєнню старшими дошкільниками народознавчої лексики (Н.Л. Ємельянова, Ю.Н. Косенко, Л.С. Плетеницька) і окремих її аспектів: формування етнокультурної компетентності студентів педінститутів в умовах поліетнічного середовища (Гуренко О.І.) етнопедагогічної підготовки (Давидова О.І.) [1].

Виховання на народних традиціях сприяє формуванню віротерпимості, міжнаціональної толерантності.

Культура України склалася в умовах цієї багатонаціональності. Регіональна культура розвивається, харчуючись з двох джерел: внутрішнього саморозвитку національних культур і взаємовпливу, взаємодії, взаємопроникнення, але не злиття різних культур, а їх творчого взаємовходження.

Ми вважаємо, що головним завданням дитячого садка української культурної традиції є закладання основ духовно-моральної особистості з активною життєвою позицією і з творчим потенціалом, здатної до самовдосконалення, до гармонійної взаємодії з іншими людьми.

Полікультурне виховання дітей повинно здійснюватися в трьох напрямках:

- інформаційне насичення (повідомлення знань про традиції, звичаї різних народів, специфіку їхньої культури і цінностей і т.д.);
- емоційний вплив (в процесі реалізації першого напрямку - інформаційного насичення - важливо викликати відгук у душі дитини, «розворушити» її почуття);
- поведінкові норми (знання, отримані дитиною про норми взаємин між народами, правила етикету, повинні бути обов'язково закріплені в його власній поведінці) [2].

Завдання вихователя - розкрити духовний і моральний потенціал творів і довести його до дитини в доступній формі. Ми надаємо великого значення збільшенню словникового запасу дітей, шляхом смислового пояснення незнайомих слів, їх походження (етимології) та історичного значення [1].

Етнопедagogічний підхід, що інтегрує досягнення аксіологічного та культурологічного підходів повинен бути конкретизований в принципах націоналістичного підходу з метою підвищення впливу виховного потенціалу на дошкільнят у ДНЗ.

Для успішного виховання дітей в національних традиціях важлива реалізація на практиці організаційних і методичних прийомів педагогічної роботи, перспективних планів (тематичний річний план роботи) і конспектів занять, матеріалів з самих різних літературних, історичних, етнографічних та мистецтвознавчих джерел.

Знайомство з даними матеріалами (українськими святами і традиціями, особливостями житла, одягу і кухні, декоративно-прикладними промислами) буде доцільним і з точки зору розширення власного базису особистісної культури педагогів, що займаються навчанням і розвитком дошкільників.

Знайомство з матеріалом кожної теми не вимагає додаткових занять, а може включатися в різні види діяльності, передбачені базисної програмою (мовну, музичну, фізкультурну, образотворчу) і т.д. Слід особливу увагу приділяти розвитку мовлення дітей, оскільки це забезпечує розвиток особистості на основі того духовного багатства, яким пронизана українська мова (казки, потішки, твори українських письменників, поетів).

Умовами ефективної реалізації національних традицій в процесі ознайомлення з рідною культурою є наступні:

- зважений підхід до конструювання змісту дошкільної освіти (включення альтернативних програм по залученню дітей до рідної культури в реалізацію базової комплексної програми);
- визначення базових напрямків в роботі з дітьми, які розкривають оточення дитини предметами національного характеру, використання фольклору в усіх його проявах (казки, пісеньки, прислів'я, приказки, хороводи і т.д.), народні свята і традиції, ознайомлення дітей з народною декоративним розписом, захоплення їх національним образотворчим мистецтвом.

- спільна діяльність батьків і педагогів, що реалізує вимоги цілісного педагогічного процесу, де зачіпаються сторони розвитку дитини, сприяють гармонізації його особистості;

- використання різноманітних технологій організації діяльності дітей на заняттях, у грі, вільної діяльності за допомогою різноманітних засобів (спілкування з представниками різних національностей; усна народна творчість; художню літературу; гру, народну іграшку і національну ляльку; декоративно-прикладне мистецтво, живопис; музику; етнічні міні-музеї).

Література

1. Давидова О.І. Етнопедагогічний підхід в роботі дитячих садків / О.І. Давидова // Дитячий садок. Управління. - 2003. - № 19 (67). - С. 10.

2. Харисов Ф.Ф. Інтеграція національної культури і навчально-виховного процесу / Ф.Ф. Харисов : Автореф.дис ... д-ра пед. наук: 13.00.01. - Еліста, 1999. - 39 с.

УДК 373.2.016:796:004.5.031.42

РУСИН Н.М., РАТОЧКА Г.
Мукачівський державний університет

ІНТЕРАКТИВНІ ФОРМИ РОБОТИ ДИТСАДКА І СІМ'Ї З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Проблема здоров'я і його збереження в сучасному суспільстві стоїть більш ніж гостро. Як же потрібно виховувати дитину, щоб вона розуміла значимість здоров'я і вміла бережно до нього ставитися? Це завдання дорослим (педагогам і батькам) потрібно починати вирішувати з самих ранніх років життя дитини, вирішувати системно і спільно.

Останнім часом дійсно спостерігається зниження рівня здоров'я, збільшення кількості ослаблених дітей, схильних до швидкої втоми, збільшення кількості неорганізованих дітей, а так само сімей, які перебувають в соціально небезпечному положенні, діти в яких теж не відвідують дошкільні установи.

Для успішної та продуктивної роботи дитячого садка по залученню дошкільнят до здорового способу життя педагогам необхідно направляти діяльність батьків і в цьому напрямку забезпечувати взаємозв'язок в роботі з батьками вихованців. Відповідно до Наказу Міністерства освіти та науки визначено, що освітня діяльність, здійснюється в процесі організації різних видів дитячої діяльності (ігрової, комунікативної, трудової, пізнавально-дослідницької, продуктивної, музично-художньої, читання), а також в ході режимних моментів, в самостійній діяльності дітей і у взаємодії з сім'ями вихованців ДНЗ.

Сім'я для дитини - джерело громадського досвіду. Тут вона знаходить приклад для наслідування і тут відбувається її соціальне народження. І якщо ми хочемо виростити морально здорове покоління, то повинні вирішувати цю проблему "всім миром": дитячий садок, сім'я, громадськість.

В. Н. Шебеко зазначає, що фізичне виховання дошкільника базується на єдності мети, завдань, засобів, форм і методів роботи та направлено на

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>